

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

29 מרץ 2014

תמ"ש 32006-04-12 ק' ני' ק'

בפני כב' השופטת אורית בן דור ליבל
תובע י' ק'
 ע"י ב"כ עו"ד ד"ר משה פוגל
נגד
נתבעת ח' ק'
 ע"י ב"כ עו"ד דבורה אטיה

חקיקה שאוזכרה :

[חוק בית המשפט לענייני משפחה, תשנ"ה-1995: סע' 8](#)
[חוק יחסי ממון בין בני זוג, תשל"ג-1973: סע' 1, 2, 3, 4, 5, 5\(א\) ג,](#)
[תקנות סדר הדין האזרחי, תשמ"ד-1984: סע' 72 ב\)](#)

כתבי עת:

[שחר ליפשיץ, "יחסי משפחה וממון: אתגרים", חוקים, גליון א \(2009\) 227](#)

מיני-רציו:

* על בן זוג הטוען לשיתוף בדירת המגורים שנרכשה טרם הנישואין, והרשומה על שם בן זוג אחד בלבד, להביא ראיות חד משמעיות ולהוכיח כוונת שיתוף ספציפית בראיות פוזיטיביות של ממש. על ביהמ"ש לתור אחר הכוונה של בני הזוג, ביחס לאותו נכס, בשים לב לכלל נסיבות חייהם, לרבות משך הנישואין, ההסתמכות על הנכס וכיוצא באלה. הנתבע לא עמד בנטל זה.

* משפחה – יחסי ממון בין בני-זוג – פירוק שיתוף בדירת בני-הזוג

* משפחה – יחסי ממון בין בני-זוג – רכוש שנרכש לפני הנישואין

* משפחה – יחסי ממון בין בני-זוג – כוונת שיתוף

* משפחה – יחסי ממון בין בני-זוג – בית המגורים

תביעה לפירוק שיתוף. על הצדדים חל ההסדר הקבוע בסעיף 5(א) לחוק יחסי ממון. עיקר המחלוקת עניינה בהחלת הלכת השיתוף בנוגע לדירת המגורים, אשר נרכשה ממקורותיה העצמיים של הנתבעת לפני הנישואין, נרשמה לאחר הנישואין ע"ש הנתבעת בלבד ותשלומי המשכנתא שולמו ע"י אבי הנתבעת.

ביהמ"ש לענייני משפחה דחה את התביעה ביחס לדירה, מהטעמים הבאים:

כאשר הצדדים לא עורכים מראש הסכם ממון (כבענייננו), או כאשר נכרת הסכם ממון אך הוא שותק בנוגע לסוגיות שמוסדרות בחוק, יחול הסדר איזון המשאבים הקבוע בסעיף 5(א) לחוק. איזון זה מתייחס לנכסים שנצברו בתקופת הנישואין (ללא הבחנה על שם מי נרשמו). יחד עם זאת, הלכה היא כי מעבר לטענות המבוססות על סעיף 5 לחוק יחסי ממון, יכול בן זוג לטעון לשיתוף בנכס ספציפי, לרבות נכסים "הרשומים על שמו של בן הזוג השני ושהיו בבעלותו ערב הנישואין", מכוח הדין הכללי. תכליתה של אפשרות זו הינה עשיית צדק "ספציפי". נטל ההוכחה לקיומה של כוונה שיתוף ביחס לנכס מלפני הנישואין מוטל על הטוען לקיומה.

על בן זוג הטוען לשיתוף בדירת המגורים שנרכשה טרם הנישואין, והרשומה על שם בן זוג אחד בלבד, להביא ראיות חד משמעיות ולהוכיח כוונת שיתוף ספציפית בראיות פוזיטיביות של ממש. על ביהמ"ש לתור אחר הכוונה של בני הזוג, ביחס לאותו נכס, בשים לב לכלל נסיבות חייהם, לרבות משך הנישואין, ההסתמכות על הנכס וכיוצא באלה. הנתבע לא עמד בנטל זה.

לצורך בחינת הטמעת נכס חיצוני ברכוש המשותף לשאלת היות היחסים הרמוניים משקל נמוך ויש לבחון בהקשר זה רק אם חיי הנישואין היו "נישואין הרמוניים" "סבירים", ומרכז הכובד הינו בשאלת המאמץ המשותף והכוונה. במרבית המקרים בהם הוכרה בפסיקה כוונת שיתוף הוכח כי בוצעו השקעות כספיות בנכס מצדו של בן הזוג הטוען לשיתוף, וכי אלה היוו "דבר מה נוסף" המעיד על כוונת שיתוף.

במקרה דנא נקבע כי נישואי הצדדים היו נישואים הרמוניים "סבירים" אשר התאפיינו ככלל בשיתוף, על אף העליות והמורדות. ואולם, ביהמ"ש לא שוכנע כי הייתה כוונה מצד הנתבעת לשתף את התובע בזכויות בדירה וזאת הן בשל רישומה על שמה של הנתבעת לאחר הנישואין ושלא שונה במהלכן, הן משום שהתובע לא השקיע דבר במימון רכישת הדירה ובתשלום החזר המשכנתא בו נשא וממשיך לשאת אבי הנתבעת, הן משום שההשקעה הכספית בדירה משך השנים (בניית מרפסת והתקנת מערכת הסקה) לא היתה מהותית, והן בשל הנסיבות בהן הכוונה לשתף אינה סבירה. לפיכך נקבע כי הדירה היא בגדר נכס שבבעלותה הבלעדית של הנתבעת.

פסק דין

לפני תביעה לפירוק שיתוף שהגיש התובע כנגד הנתבעת.

הדיון בתביעה נסב על הלכת השיתוף בנכסים על דירת מגורים שנרכשה על ידי אחד מבני הזוג לפני הנישואין. הנתבעת טענה כי אין להחיל את הלכת השיתוף על דירת מגוריהם, משום שהדירה נרכשה על ידה וממקורותיה העצמיים לפני הנישואין, ומשום שמערכת היחסים בין בני הזוג היתה רעועה מיסודה.

הרקע

1. הצדדים המשתייכים לעדה החרדית נישאו זל"ז כדמו"י ביום 11.12.02. אלו נישואין ראשונים לתובע ונישואין שניים לנתבעת. מנישואיה הראשונים אין לנתבעת ילדים.

2. במהלך הנישואין עברה הנתבעת טיפולי פוריות עקב בעית פריון של התובע, אך זאת ללא הצלחה ומנישואיהם לא נולדו לצדדים ילדים.
3. משך שנות הנישואין התגוררו הצדדים יחד בדירה ברח' XXX בירושלים הרשומה על שם הנתבעת בלבד (ולחלן: "הדירה"), שהיא לב לבו של הסכסוך שלפני.
4. ביום 21.6.12 עתרה הנתבעת לבית הדין הרבני האזורי בירושלים בתביעת גירושין.
5. על פי הודעת התובע מיום 25.11.13 התגרשו הצדדים ביום 24.10.13.

תיקון כתב התביעה

6. ביום 22.4.12 עתר התובע בתביעה שהוכתרה על ידו "פירוק שיתוף ושמירת זכויות" במסגרתה טען למחצית מכלל הזכויות הרשומות על שם הנתבעת, ובכלל זה בדירה, אשר לדבריו נרכשה במהלך הנישואין ו"משום מה" נרשמה על שם הנתבעת בלבד (סעיף 10 (א) לכתב התביעה). בפרק הסעדים עתר למחצית מכלל הזכויות שנצברו על שם הנתבעת במהלך הנישואין (להלן: "כתב התביעה המקורי").
7. בכתב ההגנה טענה הנתבעת בצירוף אסמכתאות כי הדירה נרכשה על ידה עובר להיכרותה עם התובע.
8. בדיון קד"מ שהתקיים לפני ביום 7.11.13 נעתרתי לבקשת התובע לתקן את כתב התביעה.
9. בכתב התביעה המתוקן שהגיש התובע ביום 20.11.12, הוכתרה התביעה על ידו "מהות **התביעה**: "פירוק שיתוף", נטען כי הדירה נרכשה על ידי הנתבעת עובר לאירוסיו הצדדים וכי קמות לו זכויות בדירה מכח'מסמך הסכמות' שערכו הורי הצדדים עובר לאירוסיהם ומכח כוונת שיתוף. בפרק הסעדים עתר שוב התובע למחצית מהזכויות שנצברו על שם הנתבעת במהלך הנישואין (להלן: "כתב התביעה המתוקן").
10. עולה מהאמור כי שגה התובע בהכתרת מהות התביעה כפירוק שיתוף, שהרי ככל שבן זוג מוכיח כוונת שיתוף בנכס ספציפי הוא יהיה זכאי לסעד הצהרתי, כי נכס זה שייך אף לו, חרף שהדבר אינו מעוגן ברישום. והנה, בפרק הסעדים בסיכומים תיקן עצמו התובע וביקש לראשונה לקבוע כי הדירה שייכת לשני בני הזוג בזכויות שוות, וזנח כל סעד אחר.

מלבד הטעות שבהכתרת מהות התביעה כפירוק שיתוף, ברור כי הסעד שנתבקש על ידי התובע הן בכתב התביעה המקורי והן בכתב התביעה המתוקן, למחצית מהזכויות שצברה התובעת במהלך הנישואין, חוטא אחר בקשתו לקבוע כי לו מחצית מהזכויות בדירה שנרכשה על ידה עובר לנישואין.

ואולם, טענת התובע למחצית מהזכויות בדירה שנרכשה על ידי הנתבעת עולה מגוף כתבי התביעה, הנתבעת כלכלה כתב הגנתה בעניין זה ועליו נוהל למעשה ההליך כולו, וכן התובע בעצמו הבהיר זאת בסופו של דבר בסיכומים.

בנסיבות אלה, ומשהנתבעת כלל לא הלינה על כך, ולאור סמכות בית המשפט הקבועה [בסעיף 8 לחוק בית המשפט לענייני משפחה](#), התשנ"ה-1995, דומני כי לצורך עשיית" משפט צדק" יש לדון בתביעה כאילו לכתחילה נתבקש הסעד לו עותר התובע בסיכומים.

11. למעשה הצדדים מסכימים לשיתוף בזכויות וברכוש שנצברו במאמץ משותף במהלך הנישואין ללא תלות ברישום. המחלוקת ביניהם נוגעת, כאמור, לשיתוף בדירה.

המתווה המשפטי

12. הצדדים נישאו בשנת 2002 ולפיכך חל בעניינם [חוק יחסי ממון](#), התשל"ג-1973 (להלן: "החוק").

הצדדים לא ערכו ביניהם הסכם ממון ומכאן שחל עליהם ההסדר הקבוע [בסעיף 5\(א\)](#) לחוק המבחין בין נכסים שנצברו בתקופת הנישואין (ללא הבחנה על שם מי נרשמו) לנכסים שהיו לבני הזוג ערב הנישואין. איזון המשאבים מתייחס, לפי הוראה זו, לנכסים מהסוג הראשון בלבד, זכויות וגם חובות:

5" (א) עם התרת הנישואין או עם פקיעת הנישואין עקב מותו של בן

זוג (בחוק זה – פקיעת הנישואין) זכאי כל אחד מבני הזוג למחצית שויים של כלל נכסי בני הזוג, למעט –

(1) נכסים שהיו להם ערב הנישואין או שקיבלו במתנה או בירושה

בתקופת הנישואין;..".

ודוק, יש לקרוא את [סעיף 5\(א\)](#) לחוק יחד עם [סעיף 4](#) לחוק, אשר קובע כי אין בכריתת הנישואין או בקיומם כשלעצמם כדי לפגוע ברכושם של בני הזוג, להקנות לאחד מהם זכויות בנכסי השני או להטיל עליו אחריות לחובותיו.

13. המנגנון הקבוע בחוק יחסי ממון הינו בעיקרו מנגנון דיספוזיטיבי ובני הזוג רשאים להתנות עליו ולעצב מראש הסדר אחר כראות עיניהם על ידי עריכת הסכם ממון בכתב ובכפוף לאישורו בדרך הקבועה בחוק (סעיפים 1-2 לחוק). כאשר הצדדים לא עורכים מראש הסכם ממון, או כאשר נכרת הסכם ממון אך הוא שותק בנוגע לסוגיות שמוסדרות בחוק, יחול מניה וביה המנגנון הקבוע בחוק (סעיף 3 לחוק).

14. הנחת המוצא הינה כי יש לכבד את הוראות החוק המתייחסות לנכסים מלפני הנישואין כנכסים פרטיים ששוים לא יאוזן.

יחד עם זאת הנחת מוצא זו אינה סוף פסוק. הלכה היא כי מעבר לטענות המבוססות על סעיף 5 לחוק יחסי ממון, יכול בן זוג לטעון לשיתוף בנכס ספציפי מכוח הדין הכללי (רע"א 8672/00 אבו רומי נ' אבו רומי, פ"ד נו(6) 175; ע"א 7687/04 ששון נ' ששון, פ"ד נט(5) 596; בע"מ 4951/06 פלוני נ' פלונית, [פורסם בנבו], 14.6.2006); בע"מ 4545/09 פלוני נ' פלונית (לא פורסם) [פורסם בנבו]; עניין שמחוני; לסקירה ראו ש' ליפשיץ, "יחסי משפחה וממון: אתגרים ומשימות בעקבות תיקון מס' 4 לחוק יחסי ממון" חוקים א' (2009) 227, 256-260; להלן ליפשיץ). אפשרות זו, של שיתוף מכוח הדין הכללי, שתכליתה עשיית צדק "ספציפי" חלה גם על נכסים "חיצוניים" להסדר איזון המשאבים, לרבות נכסים "הרשומים על שמו של בן הזוג השני ושהיו בבעלותו ערב הנישואין" (בג"צ 1727/07 פלוני נ' בית הדין הרבני הגדול לערעורים (לא פורסם) [פורסם בנבו] - השופט גיבוראן; בע"מ 10734/06 פלוני נ' פלונית (לא פורסם) [פורסם בנבו]).

הלכה זו לא השתנתה בעקבות תיקון מס' 4 (חוק יחסי ממון בין בני זוג (תיקון מס' 4), תשס"ט - 2008), (בע"מ 1398/11 אלמונית נ' אלמוני [פורסם בנבו] (26.12.12)).

15. נטל ההוכחה לקיומה של כוונה שיתוף ביחס לנכס מלפני הנישואין מוטל על הטוען לקיומה. לצורך זה עליו להצביע על נסיבות עובדתיות קונקרטיות מעבר לנישואין ולמגורים המשותפים, מהן ניתן ללמוד על כוונת שיתוף (ראה רע"א 8672/00 אבו רומי [פורסם בנבו]).

16. נכונות בית המשפט להכיר בכוונת שיתוף בנכס ספציפי יפה במיוחד לגבי דירת המגורים של בני הזוג, שהוגדרה לא אחת בפסיקה כ"גולת הכותרת של חזקת השיתוף" (ע"א 806/93 הדרי נ' הדרי, פ"ד מח(3) 685, 690 (1994)) או כ"נכס המשמעותי ביותר של בני הזוג ולעיתים אף היחיד" (עניין אבו רומי, בעמ' 183; בע"מ 5939/04 פלוני נ' פלונית פ"ד נט(1) 665, 670 (2004)). זאת, גם במקרים בהם דירת המגורים הובאה לנישואין על ידי אחד מבני הזוג (עניין ששון בעמ' 615; בע"מ 4951/06, שם).

בהקשר של בני זוג שחלה עליהם חזקת השיתוף ולא הסדר איזון המשאבים מכוח [חוק יחסי ממון](#) סיכם כבוד השופט רובינשטיין את ההלכה שקנתה לה שביתה: "רוח העידן, פתיחת הדלתות לגישה שאינה 'פורמאלית' בלבד הנאחזת ברישום הנכס, אלא בוחנת מצבים חברתיים ואישיים למהותם, מרחפת על פני הפסיקה זה שנים באשר לשיתוף הנכסים גם לגבי נכסים שנרכשו לפני הנישואין, ובייחוד דירת המגורים.

...

ככל שהתוכן המשותף שנוצק לקניין, ובוודאי לדירת המגורים של זוג ומשפחה, משמעותי יותר, וככל שהייתה שותפות נמשכת בחיי הנישואין ולה ביטויים מסוגים שונים, גם אם לא היו החיים 'גן של ורדים' בכל עת ובכל שעה, כן מצדיקה ההגינות כי תגבר ההתייחסות לחזקת השיתוף, ובייחוד על נכס כמו דירת המגורים, קן המשפחה".
[\[בע"מ 5939/04 פלוני נ' פלונית, פ"ד נט \(1\) 665, 671-672 \(2004\)\]](#).

17. הנה כי כן, על בן זוג הטוען לשיתוף בדירת המגורים שנרכשה טרם הנישואין, והרשומה על שם בן זוג אחד בלבד, להביא ראיות חד משמעיות ולהוכיח כוונת שיתוף ספציפית בראיות פוזיטיביות של ממש. על בית המשפט לתור אחר הכוונה של בני הזוג, ביחס לאותו נכס, בשים לב לכלל נסיבות חייהם, לרבות משך הנישואין, ההסתמכות על הנכס וכיוצא באלה.

יצוין כי במרבית המקרים בהם קיבלו בתי המשפט את טענת השיתוף, הוכח כי בוצעו השקעות כספיות בנכס מצדו של בן הזוג הטוען לשיתוף והשקעות אלה היוו "דבר מה נוסף" המעיד על כוונת השיתוף (ר' [בע"מ 1398/11 אלמונית נ' אלמוני](#) (טרם פורסם), [פורסם בנבו], 26.12.2012).

דיון והכרעה

18. כפי שהוטעם על ידי כבוד השופט רובינשטיין, העקרונות נקבעו בפסיקה אך יישומם תחום לנסיבות כל תיק העומד לדיון ([בע"מ 2991/13](#)) [פורסם בנבו]. האם הוכיח התובע – עליו מוטל הנטל הבסיסי – כוונת שיתוף ספציפית בדירה?

19. בטרם נביא את טענות הצדדים נפרט להלן את העובדות שאינן שנויות במחלוקת: הנתבעת רכשה את הדירה ביום 27.8.02 מכספי מכירת דירה מנישואיה הראשונים, וכן בסיוע הוריה שנטלו הלוואת משכנתא לצורך כך. את התובע הכירה כחודשיים לאחר רכישת הדירה. מהיותם משתייכים לציבור החרדי, וכמקובל במסגרת זו, מיד לאחר היכרותם התארו ונישאו זל"ז כבר ביום 11.12.02.

עובר לאירוסין סיכמו הורי הצדדים במסמך את התחייבויותיהם לסייע לצדדים במימון החתונה, רכישת מטלטלין ורכישת דירה (להלן וכפי שמכנה אותו התובע: "המסמך"). הצדדים החלו בחיפוש אחר דירה לרכישה ולצורך כך ביקרו בדירה אחת לפחות בשכונת רמות. משלא עלה בידיהם למצוא דירה הוסכם כי יתגוררו בדירה שנרכשה על ידי התובעת עובר לנישואיהם.

לאחר הנישואין, ביום 7.1.03, נרשמה הדירה על שם התובעת בלבד.

בשנת 2007 מיחזר אביה של הנתבעת את הלוואת המשכנתא שנטל עם רכישת הדירה. במשך כל השנים הוא שנשא בהחזר תשלום ההלוואות לבנק.

משך כל שנות הנישואין התגוררו הצדדים בדירה, ניהלו חשבון בנק משותף אליו הפקידו הכנסותיהם ונשאו במשותף בתשלומי הוצאות אחזקת הדירה.

טענות התובע

20. לטענת התובע לאור ההסכמות שבמסמך הדירה היא רכוש משותף (סעיף 27 לכתב התביעה; סעיף 28 לתצהיר עדותו הראשית).

21. כן טוען התובע כי לאור כוונת השיתוף הזכויות בדירה שייכות לשני הצדדים בחלקים שווים, וכי כוונה זו נלמדת מהעובדות שלהלן: לדבריו חיהם המשותפים של הצדדים היו הרמוניים ובמהלכם היה להם רצון עז ללדת ילדים; משך 11 שנים התגוררו בדירה ולאף אחד מהם אין דירה נוספת; במהלך השנים השביחו את הדירה בכך שבנו מרפסת והוסיפו תנור הסקה מרכזי (יונקרס); הצדדים נשאו במאמץ משותף ואף התובע הוא שנשא במאמץ המירבי; הנתבעת התבטאה לא אחת גם בנוכחות אחרים כי הדירה היא משותפת לצדדים; חשבונות אחזקת הדירה היו רשומים על שם שני הצדדים; לצדדים היה חשבון בנק משותף ולא היה להם חשבון בנק נוסף; הצדדים הקימו עסק משותף בגינו נטלו הלוואה בהחזרה נשאו במשותף.

22. עוד טוען התובע כי העובדה שהצדדים לא חתמו על הסכם ממון מלמדת אף היא על כוונת שיתוף.

טענות הנתבעת

23. לטענת הנתבעת בהתחייבויות ההדדיות שערכו הוריהם עובר לאירוסין לא בא זכרה של הדירה אשר נרכשה על ידה עוד קודם להיכרות התובע, וכי ממילא ההורים לא עמדו בהתחייבויות אלה בשל מצב הנישואין הרעוע למן ראשיתם.

24. הנתבעת דוחה את כל טענות התובע ביחס לכוונת שיתוף וטוענת כי לתובע אין כל זכות בדירה שנרכשה על ידה עוד קודם להיכרותה את התובע וממילא עובר לנישואיהם. לדבריה העובדה שהדירה אינה משותפת היתה "ראשונית ויסודית מתחילת חיי הנישואין וברורה לכל הצדדים" (סעיף 17 לסיכומים).

לטענתה מיד לאחר הנישואין הסתבר כי לתובע בעיות פריון בגינן נאלצה לעבור טיפולי הפריה קשים וממושכים שלא צלחו בעטים התפרצה אצלה מחלת הזאבת (לופוס) בגינה הוכרה כנכה בשיעור של 60% אצל המוסד לביטוח לאומי. כן לטענתה הסתבר לה לאחר כחמש שנות נישואין כי התובע הסתיר ממנה את הרשתות בפלילים בגין התעללות בקטינים, ועוד הסתבר לה למגינת לבה כי התובע מנהל קשרים אינטימיים עם אישה אחרת.

לדבריה בשל כל אלה סבלה מערכת היחסים ביניהם משברים רבים, והעובדה שלא ביקשה להתגרש נעוצה היתה בכך שבחברה אליה היא משתייכת כגרושה פעם שניה היא צפויה לאבד את כל מעמדה ולאין כל אפשרות להינשא שוב. לטענתה במהלך הנישואין פנו הצדדים ליעוץ אצל מספר רבנים הן בקשר לבעיות הפוריות והן בקשר לקשיים בנישואיהם.

25. לטענת הנתבעת התובע לא השתתף כלל במימון הדירה, ולאורך שנות נישואיהם אביה נשא באופן בלעדי בהחזר תשלום המשכנתא. כמו כן פרט לסגירת מרפסת סוכה קטנה והתקנת תנור הסקה (יונקרס) לא שיפצו הצדדים ולא הרחיבו את הדירה. אלה נעשו לרווחת הצדדים שהתגוררו בדירה ובהשקעה מזערית ביחס לשווי הדירה החסרה לדבריה כל משמעות קניינית.

26. כן טוענת הנתבעת כי גרסת התובע לענין כוונת השיתוף הינה עדות כבושה, וכן כי אין מניחים "כוונת שיתוף בנישואין שניים.

האם המסמך מקים לתובע זכויות בדירה?

27. המסמך לא הוצג על ידי מי מהצדדים כראיה וכל אחד מהם טען שהשני הוא שמחזיק בו. יחד עם זאת אין חולק בין הצדדים באשר להסכמות אשר מצאו ביטויים במסמך זה ולפיהן הוסכם על רכישת דירה במימון משותף של הורי הצדדים. כך עולה בבירור גם מעדותו של מר א', חברו של התובע שהעיד מטעמו ומי שערך את המסמך. בסעיף 6 לתצהירו פרט מר א' את עיקרי ההסכמות כדלקמן:

"אני שכאמור הייתי נוכח בזמן כתיבת "דף ההסכם" זוכר חלק מהדברים שנכתבו בו:

א. הצדדים מתחייבים לרכוש דירה בת 3 חדרים באחת משכונות ירושלים.

ב. הצדדים מתחייבים לשלם עבור הוצאות חתונה ורכישת מטלטלין.

- ג. הצד של י' ק' (הוא התובע – א.ב.ד.) ישתתף בגין חלקו בנ"ל בסך של \$35,000 והיתרה תשולם ע"י הצד של הכלה – הגב' ח' ר"מ (היא הנתבעת – א.ב.ד.).
- בעדותו הסכים התובע שגרסת העד א' היא גם הגרסה שלו (עמ' 3 שורה 22 – עמ' 4 שורה 1).
28. גם בדיון קד"מ מיום 6.11.12 טען התובע מפי ב"כ כי הוסכם במסמך "שוכשים דירה ביחד" (עמ' 1 שורה 16 לפרוטוקול).
29. בסיכומים זנח התובע את הגרסה שהמסמך כלל הסכמה על שיתוף בדירה, וטען כי במסמך הוחלט על רכישת דירה (סעיף 5 לסיכומים).
30. מהאמור עולה בבירור כי הוסכם במסמך על רכישת דירה במימון משותף ולא לשיתוף בדירה קיימת.
31. העובדה שלאחר הנישואין נרשמה הדירה על שם הנתבעת בלבד מלמדת אף היא על העדר הסכמה לשיתוף בדירה בעת עריכת המסמך.
32. מסקנה זו מתחזקת גם לאור טענת התובע עצמו בסעיף 25 לתצהיר עדותו הראשית כי הנתבעת אמרה לו "תיכף עובר לנישואין" כי הדירה היא רכוש משותף. פשיטא שאם המסמך היה קובע כי הדירה משותפת לא היה צורך באמירות מסוג זה מצד הנתבעת.
33. סבורני כי ההסכמות במסמך מלמדות למעשה כי ברור והוסכם על הצדדים אותה עת כי הדירה שהביאה עמה הנתבעת לנישואין אינה רכוש משותף. שהרי, מכלל ההן שומעים את הלאו. לא היתה הסכמה על שיתוף בדירה הנוכחית. לאור האמור אני דוחה את טענת התובע כי במסמך הוסכם שהדירה היא רכוש משותף.
34. אינני מקבלת גם את טענת הנתבע שהועלתה לראשונה בסיכומים ולפיה משהחליטו הצדדים לגור בדירה הקיימת הוסכם גם כי זו תהיה דירתם המשותפת וכי הכספים הועברו לדירה זו (סעיפים 4-5 לסיכומי התשובה). בסעיף 27 לסיכומי התשובה טען לראשונה כי שילם סך של \$35,000 כמתחייב במסמך. הלכה היא שאין להיענות לטענות אשר נטענות לראשונה בסיכומים (רע"א 496/89 סאלם סלאמה אל-קאלאב נ' אוניברסיטת בן גוריון בנגב פ"ד מה(4) 343). יתרה מזאת, הטענה אינה מתיישבת עם טענותי האחרות של התובע, על גלגוליהן השונים, לכוונת שיתוף ספציפי. שהרי, לו השתתפו הוריו במימון הדירה מדוע טען לכוונת שיתוף ספציפית. כמו כן לא הביא התובע כל ראיה להוכחת טענתו, ולאור האמור יש לדחותה גם לגופא.

35. הנה כי כן התובע והוריו לא נשאו בהתחייבותם שבמסמך, ולא שילמו דבר לתובעת או להוריה פרט לסך של \$6,000 עליו אין חולק. משכך, כלל אין צורך להכריע במחלוקת אם הוסכם במסמך ששיעור השתתפותם יעמוד על סך של \$35,000 או סך של \$40,000. כלל לא נטען כי הוסכם שתבוטל השתתפות הורי התובע במימון כפי שהושגה במסמך, וכן לא נטען כי שיעור ההשתתפות יפחת לסך של \$6,000 בלבד. הפחתה כה גדולה בשיעור השתתפות הורי התובע במימון הדירה אינה סבירה ואינה מתיישבת עם עדותו של א' שערך את המסמך ולפיה השידוך לכתחילה נתקל בקשיים "עקב כסף של הסתדרו" (עמ' 10 שורות 4-5 לפרוטוקול) ולבסוף הוסכם לטענתו על הסך של \$35,000. משאין חולק כי במסמך הוסכם גם על השתתפות במימון הוצאות החתונה ורכישת מטלטלין, אך סבירה היא גרסת הנתבעת שחזקה בעדות אביה שסכום זה שולם עבור הוצאות החתונה ולא כהשתתפות במימון הדירה. מסקנה זו מתחייבת גם לאור העובדה שמשפחת הנתבעת היא שנשאה לבדה משך השנים בתשלום החזר המשכנתא, וכפי שיובא בהרחבה להלן.

האם הוכיח התובע כוונת שיתוף ספציפית בדירה?

36. הצדדים השקיעו רבות בשאלה אם היו הנישואין הרמוניים או לא. בעוד שטען הנתבע לחיים הרמוניים משך כל שנות הנישואין טענה הנתבעת לקשיים רבים שהיו נחלת הצדדים למן ראשית נישואיהם. בעוד שטענה הנתבעת כי בשל קשיים אלו פנו הצדדים לארבעה רבנים לצורך יעוץ, כמקובל בחברה החרדית אליה הם משתייכים, טען התובע כי לא היו אלה יועצים אלא "באבות" (כלשונו) אליהם פנו לצורך קבלת ברכה לרפואה שלמה ולפריון.

37. הלכה היא שלצורך בחינת הטמעת נכס חיצוני ברכוש המשותף לשאלת היות היחסים הרמוניים משקל נמוך. בוחנים אנו בהקשר זה רק אם חיי הנישואין היו "נישואין הרמוניים" "סבירים" [כדברי השופט א' רובינשטיין בבע"מ 5939/04], [פורסם בנבו] ומרכז הכובד הינו בשאלת המאמץ המשותף והכוונה.

38. אמנם מצאתי להעדיף את גרסת התובעת על פני גרסת הנתבע ביחס למשברים שליוו את חייהם המשותפים, וכפי שיפורטו להלן, ואולם סבורני כי נישואי הצדדים היו נישואים הרמוניים "סבירים" אשר התאפיינו ככלל בשיתוף, על אף העליות והמורדות. הנתבעת בחרה להישאר נשואה לתובע, משך השנים עברו הצדדים טיפולי הפריה רבים ומפרכים בניסיון משותף להביא ילד לעולם, היו להם קשרים חברתיים משותפים.

ממכלול הראיות שהובאו לפני השתכנעתי כי חיי הצדדים התאפיינו באווירת שיתוף וב"אורח חיים קישורי" (כדבריו של כבוד השופט זילברטל בבע"מ 3198/11) [פורסם בנבו].

הצדדים ניהלו חשבון משותף, ולא הוכח כי מי מהם ניהל חשבון נוסף. הצדדים נטלו הלוואה משותפת לצורך הקמת עסק לנתבעת אשר ללא ספק נהגו בו שיתוף.

39. בבחינת שאלת המאמץ המשותף והכוונה יש לזכור כי, כאמור, במרבית המקרים בהם הוכרה בפסיקה כוונת שיתוף הוכח כי בוצעו השקעות כספיות בנכס מצדו של בן הזוג הטוען לשיתוף, וכי אלה היוו "דבר מה נוסף" המעיד על כוונת שיתוף. בכתב התביעה המתוקן טען התובע כי משך כל שנות הנישואין נשא למעשה בתשלום המשכנתא הרובצת על הדירה באמצעות תשלום לידי אבי הנתבעת וכן השביח את הדירה. להלן נדון בכל אחת מהטענות.

40. טענת התובע באשר לתשלום המשכנתא היתה בלתי עקבית עד שנזנחה לבסוף בסיכומים, וצצה מחדש בסיכומי התשובה. לענין זה העמיד התובע זה שלוש גרסאות. הראשונה נטענה בסעיף 10(ב) לכתב התביעה המקורי ולפיה: "על הדירה רשומה משכנתא משנת 2007, לאחר שאבי הנתבעת ביקש את עזרת בני הזוג לנטילת משכנתא לטובתו, כאשר הוא נושא במלוא תשלומי המשכנתא. התובע חתם על מסמכי המשכנתא".

השניה נטענה בסעיף 26 לכתב התביעה המתוקן ולפיה משך כל שנות הנישואין שילם לאבי הנתבעת את גובה ההחזר החודשי של המשכנתא: "יודגש, כי הבעל אף שילם בכל חודש את המשכנתא שהיתה על הדירה. הכסף ניתן במזומן לידי אביה של האישה. אנו בטוחים כי הוא לא יכחיש זאת אבל בכל מקרה יש לבעל עדויות על כך".

בתצהיר עדותו הראשית סיפק התובע את גרסתו השלישית לענין זה, ולפיה שילם לאבי הנתבעת את הסכום החודשי בו נשא לכיסוי הלוואת המשכנתא משך כשנתיים וחודש בלבד (עמ' 7 שורות 20-8 לפרוטוקול מיום 2.7.13):

"ש. עד מתי שילמת משכנתא לטענתך.

ת. זה מפוצל. מחודש אחרי שהתחתנו במשך כשנתיים שנתיים וחודש שילמתי כל חודש 1,800 ₪, לאחר מכן גיסים של יאמר וליחמך אמר לנו ואחרי זה הנתבעת אמרה לי בשם אביה, שמי שילמד כל יום שעה שעתיים הוא מוותר לו על המשכנתא. אחרי שנתיים וחודשיים התחיל מחזור נוסף של דף יומי, והצטרפתי אליו, במשך שנתיים שנתיים וחצי הייתי בשיעור יום וכפי שאמר באותה תקופה לא שילמתי לו את המשכנתא. כפי שהוא הציע.

ש. ההצעה נמסרה לך באמצעות גיסך.

ת. כן ואשתי. אחרי שהפסקתי ללמוד שעזבתי את השיעור אחרי שנתיים וחצי המשכתי לשלם תקופה ואז גם לקחנו הלוואה בשביל הנתבעת מהבנק 100,000 ₪ כי רצתה לעשות קולקציה של בגדים שלא הצליח לצערנו אמרתי לה שגדול עליה החזרים של 1,800 ₪ וההלוואה מהבנק שזה 2,300 ₪ לחודש, היא באה אלי בשם אביה אבא שלי אמרה- 100,000 ₪ האל ובמקום המשכנתא.

ש. כתבת לנו בכתב התביעה המקורי שאביה שילם את כל המשכנתא.

ת. לא כתבתי שום דבר".

41. התובע לא נתן כל הסבר לגרסאותיו המתחלפות, וכן לא נתן כל הסבר הכיצד יתכן שנשא בתשלום המשכנתא כל החיים המשותפים, קרי מאז 2002, כפי שטען בכתב התביעה המתוקן, או משך שנתיים וחודש לאחר הנישואין, כפי שטען בעדותו, אם בכתב התביעה המקורי הצהיר כי על הדירה לא רבצה כל הלוואת משכנתא עד שנת 2007 וכי מאותו מועד נשא בה אבי הנתבעת באופן בלעדי. התובע אינו מסבירה כי צד עולות שתי הגרסאות העובדתיות החלופיות הללו בקנה אחד זו עם זו. עסקינן איפוא בגרסאות עובדתיות חלופיות וסותרות, אשר פרט לכך שבעל דין מנוע מלטען אף אין כל הגיון שאכן שתי הגרסאות הללו נכונות (השוו: [תקנה 72 \(ב\)](#) לתקנות סדר הדין האזרחי, תשמ"ד-1984).

42. בסיכומים זנח התובע את הטענה כי נשא בהחזר תשלומי המשכנתא, ואף טען בסעיף 58 כדלקמן: **"לאור הצהרות הנתבעת ואביה, כי המשכנתא שנלקחה על הדירה הינה משכנתא פרטית, אי לכך אבי האישה – הנתבעת חייב לפרוע את המשכנתא באופן אישי"**.

כידוע, דין טענה שנטענה בכתב הטענות אך לא הועלתה בסיכומים (אם בשגגה ואם במכוון) כדין טענה שנזנחה. לכן לא יתייחס אליה בית המשפט (ראו [ע"א 447/92, רוט נ' אינטרקונטיננטל קרדיט, פד"י מט\(2\) 102, 107](#)). לכאורה די בכך כדי לדחות את טענת התובע. ואולם חרף האמור מצאתי בכל זאת להידרש לטענה, זאת מפאת חשיבותה ומשום שבבחינתה יש להשליך על מידת האמון שיש ליתן לגרסת התובע.

43. בסיכומי התשובה טען התובע לראשונה כי הדירה נרכשה ללא משכנתא וכי הלוואות המשכנתא נלקחו על ידי אבי הנתבעת לצרכיו בלבד, ושלצורך קבלת ההלוואות העמיד את הדירה כבטוחה (סעיף 26 לסיכומי התשובה). משנטענה הטענה לראשונה בסיכומי התשובה אין להידרש לה. כן שב התובע בסיכומי התשובה לגרסה לפיה **"שילם במשך שנים 1,800 ₪ לחודש"** (סעיף 27 לסיכומי התשובה).

44. התובע לא הביא כל ראיה לתמוך בטענה כי שילם לידי אבי הנתבעת את החזר המשכנתא בתקופה כזו או אחרת, הגם שהצהיר, כאמור, כי בידי ראיות לכך ששילם לידי את הכספים במזומן משך כל תקופת החיים המשותפים (סעיף 26 לכתב התביעה המתוקן). התובע אף לא ביקש להעיד את הגיס אשר לדבריו עדכן אותו בדבר הצעת אבי הנתבעת ללמוד תורה כדי להיפטר מתשלום המשכנתא. כידוע, הימנעות בעל דין מהבאת ראיה אשר בהישג ידו ללא הסבר סביר, ניתן להסיק ממנה שאם היתה מובאת, היתה פועלת לחובתו (ני קדמי על הראיות (כרך שלישי, תשס"ד) עמ' 1649). נקבע גם בפסיקה כי אי הבאת עד שהיה עשוי לשפוך אור על עניין שבמחלוקת מחזקת את משקלה ומהימנותה של גרסת היריב ([ע"א](#)

[498/81 זמיר נ' שא"ז חברה לשירותים](#), [פורסם בנבו] תק-על 85 (3) 210 ; [ע"א 2275/90 לימה חברה ישראלית לתעשיות בע"מ נ' פרץ רוזנברג ואח', פ"ד מז\(2\), 605](#).

45. כמו כן התובע לא ביאר מדוע אם נשא בהחזר התשלום של המשכנתא לא היה רשום כלווה, ומדוע לא נשא בהחזרה ישירות אלא היה עליו להעביר את התשלום לידי אבי הנתבעת. הדברים נכונים במיוחד למיצער מאז שנת 2007 אז לשיטתו היה מעורב בנטילת המשכנתא, וכן לאור טענתו לפיה **"עם נישואי הצדדים הנתבעת העבירה את התשלומים על שם שני הצדדים, מתוך כוונת שיתוף"** (סעיף 50 לסיכומים). הרי הדעת נותנת שאם היתה לה כוונה כזאת שבאה היתה לידי ביטוי בהעברת תשלומים על שם התובע, בראש ובראשונה היתה עושה כן עם התשלום המרכזי והמשמעותי ביותר, הוא הלוואת המשכנתא הרובצת על הדירה.

46. יש לזכור כי עדות התובע לענין תשלום המשכנתא נשמעה לראשונה בכתב התביעה המתוקן. המדובר בנקודה משמעותית במשפט. התובע שינה את עדותו בענין זה, ללא כל הסבר, ויש בכך כדי לפגום באמינותו פגימה משמעותית. למעשה כל גרסת התובע לענין כוונת השיתוף נטענה לראשונה בכתב התביעה המתוקן. אכן משלא נטענה הגרסה בכתב התביעה המקורי אף לא במרומז ניתן לראות בה עדות כבושה שמשקלה מועט ביותר ושאימתותה חשודה (יעקב קדמי **על הראיות** (תשס"ד) 441 ; וראו [ע"פ 154/85 אברושמי נ' מדינת ישראל, פ"ד מא\(1\) 387, 399 \(1987\)](#); [ע"פ 4297/98 הרשטיק נ' מדינת ישראל, פ"ד נד\(4\) 673, 688 \(2000\)](#); [ע"פ 1707/08 אריש נ' מדינת ישראל](#), [פורסם בנבו] מיום 25.11.08, בפסקה כז לפסק-הדין). מעבר לכך, כבר נפסק כי עדות כבושה עשויה להוות חיזוק לעדות הצד שכנגד ([ע"פ 365/81 אושרי נ' מדינת ישראל, פ"ד לח\(1\) 13](#), סעיף 18 לפסה"ד).

כאן המקום להדגיש כי באופן כללי התרשמתי מעדותו של התובע התרשמות שלילית והיא נראתה מגמתית ובלתי עקבית.

47. לעומת זאת, עדותה של הנתבעת היתה קוהרנטית ומהימנה. גרסתה חוזקה בעדותו של אביה לפיה לאחר שהתגרשה לראשונה רכש עבורה את הדירה להשקעה, ונשא בכל החזרי המשכנתא ותשלום הביטוח באופן בלעדי משך כל שנות הנישואין.

48. נוכח האמור לעיל אני מקבלת את גרסת הנתבעת במלואה לענין זה, וקובעת כי אביה נשא לבדו ובעצמו בהחזר תשלומי המשכנתא משך כל שנות נישואי הצדדים וכי לתובע לא היתה כל השקעה במימון הדירה.

49. הצדדים מסכימים שבמהלך הנישואין הוסיפו מרפסת לדירה לצורך קיום מצוות סוכה, וכן התקינו תנור הסקה (יונקרס). מלבד אלה לא טען התובע לשיפוץ או להשקעה נוספת בדירה.

אמנם לא נטען ולא הוכח מה גובה ההשקעה אל מול שווי הדירה, ואולם דומני כי בהכרח אין מדובר בתוספת בניה מהותית או בהשקעה כספית מהותית. ודוק. מוסכם שהדירה נרכשה בסך של \$147,500 (עמ' 22 שורות 27-28 לפרוטוקול). מחקירת הנתבעת עולה כי לשיטת התובע גובה ההשקעה הן של הוספת המרפסת והן של התקנת מערכת ההסקה עמד על סך של 35,000 ₪ לכל היותר (עמ' 25 שורות 28 – עמ' 26 שורה 5). גם אם נניח שאלו הם הסכומים, הרי שחלקו של התובע בהם עומד על מחצית ועל כן מדובר באחוזים בודדים משווי הנכס. לענין זה ראו ע"מ 12-12-19100 שם נקבע כי ספק אם תרומה של 1/24 במימון הנכס עולה כדי "דבר מה נוסף" הדרוש להוכחת כוונת שיתוף ויש לבחון זאת בהקשר הנסיבות (עמ"ש (י-ם) 12-12-19100 ה' ני ה' [לא פורסם] 13.3.13).

הן בנית המרפסת והן הוספת מערכת ההסקה נעשו לשימוש ולרווחת שני הצדדים אשר הדירה שירתה את שניהם. בוודאי לא די בכך ללמד על כוונת שיתוף בנכס עצמו.

50. גם בעובדה שחשבונות החזקת הדירה, כגון הארנונה, חשמל וכיו"ב, היו רשומים על שם שני הצדדים אין כדי ליצור זכויות במקרקעין ואין בהם כדי ללמד על כוונת שיתוף בדירה.

51. לא ניתן גם לייחס לצדדים כוונת שיתוף ספציפי מכוח החיים המשותפים, במובן זה שעם השנים הרכוש הפרטי הפך רכוש משותף. דומני כי תקופת מגורים של 10 שנים בקירוב בדירה הינה קצרה מכדי ליצור הסכמה משתמעת לשיתוף בזכויות. בני הזוג היו נשואים כעשור בלבד, במהלכו התגוררו בדירה, לא נולדו להם ילדים, כאשר כבר כחמש שנים לאחר הנישואין ארע משבר אמון קשה עת גילתה הנתבעת דבר עברו הפלילי של התובע. לטעמי תקופה זו אין בה די כדי לראות את הדירה כנכס שנטמע ברכוש המשותף. שהרי השאלה האם רכוש פרטי הפך רכוש משותף לאורך חיי הנישואין היא גם פונקציה של משך הנישואין ומשך השימוש המשותף בנכס.

ככל שבני זוג נשואים זמן רב יותר כך יותר רכוש פרטי הופך למשותף (השוו, ש' [ליפשיץ](#), ["יחסי משפחה וממון: אתגרים](#) ומשימות בעקבות תיקון מס' 4 ["לחוק יחסי ממון"](#) חוקים א' (2009) 227, 256-260). סבורני כי אין לראות בתקופה כזו, כתקופה ארוכה במשך שנים רבות כמתחייב על פי "רוח העידן" בהתאם לאותה פסיקה של בית המשפט העליון בבע"מ [5939/04](#) שלעיל, כאשר באותו מקרה דובר על חיים משותפים במסגרת נישואין, במשך 19 שנים.

52. גם לא שוכנעתי ממכלול הראיות והעדויות שהובאו לפני שעניין השיתוף בדירה עלה והוסכם, ולו בהסכם שבעל פה, גם במשך שנות הנישואין. כאמור, בראשית הנישואין לא היתה הסכמה לשיתוף בדירה. הדירה נרשמה על שם הנתבעת לאחר הנישואין, והרישום לא שונה במהלכם. אין בידי לקבל את טענת התובע כי לא היה ער לרישום. גם טענה זו זכתה למספר גרסאות. בכתב התביעה המקורי טען שרכשו את הדירה יחד אך "משום מה" הרישום נעשה על שם הנתבעת בלבד (סעיף 10א לכתב

התביעה). בדיון קד"מ טען כי נודע לו שהדירה רשומה על שם הנתבעת בלבד רק לאחר שהגישה תביעת גירושין (עמ' 1 שורות 17-18). בתצהירו טען שהיה רשום כלווה להלוואת המשכנתא בשנת 2007 ומכאן שיש להניח שידע למיצער אז שהדירה אינה רשומה על שמו. בסיכומים שינה טעמו וטען התובע כי "לא הקפיד" בענייני הרישום (סעיף 54 לסיכומים). גם אם אניח כי בשנת 2007 עת חתם על מסמכי ההלוואה, לא היה ער לרישום, הרי שהעובדה שאף לא התעניין בסכומי ההלוואה והחזרה (עמ' 8 שורה 7 לפרוטוקול) ולא התעניין ברישום, מלמדת על העדר כוונת שיתוף.

53. סבורני כי המשברים שליוו את הצדדים משך הנישואין מלמדים על חוסר אמון של הנתבעת בתובע בשלם קשה לקבל רצון לשתף. אבאר.

מקבלת אני את גרסת הנתבעת כי בשל חוסר היכולת ללדת והשתייכותם למגזר החרדי היתה מערכת היחסים ביניהם לא יציבה כבר מתחילתה, ובין היתר בשל כך לא קיימו הורי הצדדים את התחייבותם לרכוש עבורם דירה.

מקבלת אני גם את טענת הנתבעת כי כחמש שנים לאחר הנישואין, עת סייעה לאמו של התובע בניקיון הבית לקראת חג הפסח, מצאה באקראי מסמך ממנו עולה שהתובע הורשע בהליך פלילי באישום של פגיעה בקטין וריצה עונש מאסר בפועל, וכי אז נודע לה הדבר לראשונה והכה אותה בתדהמה. לדבריה בשל הרשעה זו נמנעה מהם האפשרות של אימוץ. אין בידי לקבל את טענת התובע כי אביה של הנתבעת ידע על הרשעתו בעת השידוך ואם בחר לא לספר לה אין זה מעניינו של התובע. מר א' שהיה השדכן בין הצדדים (עמ' 9 שורות 31-32) העיד כי בעצמו לא ידע על עברו הפלילי של התובע (עמ' 10 שורות 16-17 לפרוטוקול). גרסת הנתבעת מוצאת סיוע בעדות אביה שהעיד כי לא ידע על כך אלא מפיה של בתו עת גילתה זאת לאחר כחמש שנות נישואין. כמו כן אין זה סביר בעיני כלל כי ענין כה מהותי לא יעלה לדיון מעולם בין הצדדים עצמם, וכן לא ניתן כל הסבר מדוע יעלה לדיון ביניהם אחרי 5 שנות נישואין.

מקבלת אני גם את טענת הנתבעת כי מספר שנים לאחר מכן נודע לה כי לתובע קשרים עם נשים אחרות. לענין זה העידה חברתה כי שמעה מהנתבעת על כך. אמנם אין בעדות החברה להוכיח כי אכן ניהל התובע קשרים עם אחרות, ואולם יש בה להוכיח כי כך האמינה הנתבעת. סבורני כי די בכך שזה היה הלך הרוח של הנתבעת כדי ללמד שספק גדול אם בנסיבות כאלה תרצה לשתף את התובע בנכסיה, ובהעדר רצון ממילא לא יהיו לכך ביטויים חיצוניים מפורשים או משתמעים.

54. אין בידי לקבל את עדות מר ב', חברו של התובע, לפיה התבטאה הנתבעת לפניו כי הדירה משותפת לצדדים. עדותו אינה סבירה בעיניי משהעיד בעצמו כי יחסיהם החבריים התאפיינו בשמירה על פרטיות, ובאופן שבו לא שוחחו על מצבה הרפואי של הנתבעת או על ניסיונות הצדדים להרות (עמ' 9 שורות 11-14). בנסיבות אלה אין זה סביר בעיניי כי הנתבעת בעצמה תשתף את העד בדבר הזכויות בדירה.

55. ממכלול הנסיבות, לא שוכנעתי כי ברור ומוסכם היה בין הצדדים כי הדירה הינה משותפת ושייכת לשניהם בחלקים שווים. לא מצאתי גם כי הייתה הסתמכות של התובע על זכויותיו בדירה. התובע לא טען וממילא לא הוכיח כי כיוונה את צעדיה הכלכליים מתוך הבנה שהדירה שייכת גם לו.

56. עולה מהאמור כי לא הוכחה כוונת שיתוף בדירה בראיות ממשיות מעבר לצפייתו ותקוותו של התובע שנטועה עוד בתחילת חיי הנישואין. לטעמי, החלת כוונת השיתוף על נכסים חיצוניים מחייבת רגישות גבוהה לכוונתם של הצדדים הספציפיים ולאורח חייהם. **"יש לכבד את רצונו של הבעלים הקנייני שלא לשתף את בן זוגו בנכסיו הפרטיים"** (שחר לישפיץ, שם, 263). הראיות בדבר כוונת שיתוף צריכות להיות ממשיות ובעלות משקל. לא די במשאלת לב ובציפייה של בן הזוג הלא-רשום.

57. לאור כל האמור שוכנעתי, כי הדירה היא בגדר נכס שבבעלותה הבלעדית של הנתבעת. על כך למדים מכל הדברים שמנתי לעיל, הן בשל רישומה על שמה של הנתבעת לאחר הנישואין ושלא שונה במהלכו, הן משום שהתובע לא השקיע דבר במימון רכישת הדירה ובתשלום החזר המשכנתא בו נשא וממשיך לשאת אבי הנתבעת, הן משום שההשקעה הכספית בדירה משך השנים לא היתה מהותית, והן בשל הנסיבות בהן הכוונה לשתף אינה סבירה.

58. בסיכום הדברים, לא שוכנעתי כי הייתה כוונה מצד הנתבעת לשתף את התובע בזכויות בדירה שנרכשה ממקורותיה בלבד.

59. אין בידי לקבל את טענת התובע (בסעיף 40 לסיכומים) לפיה חסרון בהסכם ממון קודם הנישואין מלמד **"כאלף עדים על רצון הצדדים לחיות ולשתף אחד את השני בהכל כאשר ברור לכל שבאם אחד מהצדדים מביא סכום כסף ניכר לזוגיות ואין רצונו לשתף הרי הוא עושה הסכם ממון בתחילה"** (ההדגשה במקור – א.ב.ד.).

הטענה מנוגדת להוראותיו המפורשות של [סעיף 5](#) לחוק ולפיהן רכוש שהביא מי מבני הזוג לנישואין לא יכנס למסת הנכסים המשותפת, וככל שאותו צד מעונין לשתף בו עליו לעשות זאת בעזרת הסכם ממון. כן מנוגדת הטענה להוראת סעיף הקובעת כי כאשר הצדדים לא עורכים מראש הסכם ממון, או כאשר נכרת הסכם ממון אך הוא שותק בנוגע לסוגיות שמוסדרות בחוק, יחול מניה וביה המנגנון הקבוע בחוק ([סעיף 3](#) לחוק). ודוק. בתיקון 4 לחוק הותיר אותו המחוקק כפי שהוא ובחר שלא לשנותו.

אמנם יותר ויותר זוגות אשר החוק חל בעניינם, והמבקשים להחריג רכוש/זכויות מהמסה הכוללת אשר תתחלק על פי הכלל באופן שוויוני במועד פקיעת הנישואין, עורכים הסכם ממון על פי הוראות החוק, ובכך מביאים לכדי "בטחון" את מימוש הסכמותיהם לכשיגיע המועד הקובע ומסת הרכוש תעמוד בפני חלוקה. ואולם, אין בידי לקבל את הטענה כי

העדרו של הסכם מלמד את ההיפך מזה הקבוע בחוק. כי אם תאמר כך, נמצאת, חותר תחת הוראות החוק, ואף יתרה מזאת: מה המשמעות של הוראות החוק?

60. נוכח כל האמור לעיל אני דוחה את התביעה וקובעת כי לתובע אין זכויות בדירה.

מטלטלין וזכויות אחרות

61. בכתב התביעה עתר התובע לחיוב הנתבעת במחצית מיתרת החובה בחשבון המשותף בבנק לאומי, וחלוקת המטלטלין שנצברו על ידם. לענין הרכב מסוג פורד הרשום על שמו טען כי הרישום הינו פורמאלי בלבד וכי למעשה הרכב בבעלות מעסיקו.

62. באשר ליתרת החובה בחשבון המשותף טענה הנתבעת כי עובר להגשת התביעה חדל התובע להפקיד את הכנסתו לחשבון המשותף כקודם על מנת ליצור מצג מלאכותי של חוב. לדבריה משך השנים העלים רכישת מותרות שנהג לרכוש לעצמו, וכי הכנסתו הגבוהה עליה הצהיר בכתב התביעה לא נכנסה לחשבון המשותף ועל כן יש להניח כי ברשותו כספים וזכויות שהסתיר ממנה.

באשר למטלטלין טענה הנתבעת כי תכולת הדירה נרכשה על ידי הוריה בסמוך לנישואין ועל כן אין לחלקם.

באשר לרכב מסכימה למעשה הנתבעת כי זה נרכש לתובע על ידי מקום עבודתו, אך טוענת כי יש לחלק כל טובת הנאה שיקבל התובע בקשר עם רכב זה (סעיף 36 לכתב ההגנה). כן עותרת הנתבעת לחלק את הזכויות הסוציאליות שצבר הנתבע משך הנישואין.

63. בסיכומים זנח התובע כל טענותיו באשר לרכוש נוסף פרט לדירה.

64. הצדדים לא פרטו את הזכויות שנצברו על ידם ועל שמם במהלך חיי הנישואין, ולא טענו כלל למועד הקובע ואולם הם מסכימים לשיתוף בזכויות שנצברו במהלך הנישואין. כעולה מחומר הראיות, נקודת הזמן בו הביע התובע דעתו באופן מפורש לראשונה כי הגיע השיתוף הכלכלי בין הצדדים לקיצו היא מועד הגשת תביעה זו (22.4.12) ומשכך, זהו המועד הקובע. כך ניסח זאת השופט מרכוס בתמ"ש 12391/06.ד.ב. ואח' נ' י.ה. (פורסם באתר "נבו") "סיום שיתוף בין צדדים יכול להיעשות בהסכמה הדדית ויכול גם להיעשות על ידי מעשה של אחד הצדדים, אשר מצביע בעליל שלדעתו יש להביא את השיתוף לסיום, והגשת תביעה היא סימן מובהק לכך".

65. זכויות סוציאליות מהוות נכס בר איזון בין אם מכח קביעת פסיקת בית המשפט העליון (ראה בע"א 841/87 רון נ' רון, פ"ד מה (3) 793; ע"א 809/90 לידאי נ' לידאי, פ"ד מון (1) 602; רע"א 964/92 אורון נ' אורון, פ"ד מז (3) 758; ע"א 6557/95 אבנרי נ' אבנרי, פ"ד נא (3) 541) ובין אם בהתאם לסעי' 5 (ג) לחוק יחסי ממון שהוסף במסגרת תיקון מס' 4 לחוק.

מן המפורסמות הוא, שהזכויות ניתנות למימוש רק בעת הבשלתן, דהיינו למן העת בו בן הזוג שלטובתו נצברה הזכות זכאי לקבלה בעצמו (ראה ע"א 809/90 לידאי הנזכר לעיל).

66. לאור האמור, הנני קובעת כי כל צד זכאי למחצית שווי הזכויות הסוציאליות, כספים בקופות גמל, בקרנות השתלמות וכספי פנסיה, שנצברו כתוצאה מעבודתו של משנהו במהלך התקופה מיום נישואיהם או מועד תחילת עבודתו וצבירת הזכויות לפי המאוחר, ועד ליום למועד הקובע (22.4.12) בהגיע מועד מימושו. כמו כן, הנני קובעת כי כל אחד מהצדדים זכאי למחצית מן הכספים שנצברו על ידי הצד השני בתקופה שמיום נישואיהם ועד למועד הקרע בחסכוניות בבנקים, בחברות ביטוח ובכל גוף פיננסי אחר, וזאת, במועד פירעונם.

67. הנתבעת ציינה בסיכומיה כי החשבון המשותף בבנק לאומי נסגר, אך בכל זאת ביקשה לחייב את התובע בכל יתרת חובה אם קיימת כזאת. אין בידי לקבל טענה זו של הנתבעת. הצדדים הסכימו לשיתוף בזכויות שנצברו במהלך הנישואין בהתאם לחוק. הלכה פסוקה היא זה מכבר, כי השיתוף בנכסים כולל אף את השיתוף בחובות (ע"א 5598/94 נניקשווילי נ' נניקשווילי, פ"ד מט(5), 163, 168-169; רע"א 8791/00 שלם נ' טווינקו בע"מ ואח', פ"ד מט(3), 16). כמו כן, חזקה היא שכספים בחשבון משותף או יתרת חוב בחשבון משותף הם בבעלותם המשותפת של כל השותפים. אמנם חזקה זו אינה חזקה חלוטה והיא ניתנת לסתירה, ואולם הנתבעת לא הביאה כל ראיה לסתור אותה.

68. כמו כן אין בידי לקבל את טענת הנתבעת באשר למטלטלין. הנתבעת לא הביאה כל ראיה ולא הוכיחה כי המטלטלין הובאו על ידה עובר לנישואין ועל כן אין לפרק את השיתוף בהם. לפיכך אני קובעת כי על הצדדים לחלק ביניהם את המטלטלין בעין או לפי שווים.

69. כמוסכם על הצדדים, במידה ויוכרו זכויות התובע ברכב אלה יחולקו בשווה ביניהם.

70. לאור התוצאה ישא התובע בהוצאות הנתבעת בסך 5,000 ₪ בתוך 30 יום.

ניתן היום, כ"ז אדר ב תשע"ד, 29 מרץ 2014, בהעדר הצדדים.

אורית בן דור ליבל 54678313
נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה

[בעניין עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, חקיקה ועוד באתר נבו – הקש כאן](#)